

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดจันทบุรี
STRATEGIC LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER CHANTHABURI
PROVINCIAL OFFICE OF LEARNING ENCOURAGEMENT

จริยา รุ่งสว่าง

Jariya Rungsawang

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

e-mail: 921rungsawang@dei.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดจันทบุรี และ (2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดจันทบุรี ตามการประเมินของครู จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การสอน

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรเป็นครูศูนย์การเรียนรู้ในจังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดจันทบุรี จำนวน 109 คน กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ จำนวน 86 คน วิธีการดำเนินการวิจัยมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ (1) ศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (2) สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (3) เก็บรวบรวมข้อมูล และ (4) วิเคราะห์ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า (1) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดจันทบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และ (2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดจันทบุรี ตามการประเมินของครู จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การสอน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์, ผู้บริหารสถานศึกษา, สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดจันทบุรี

Abstract

The objectives of this research were: (1) to study strategic leadership of school administrators under Chanthaburi Provincial Office of Learning Encouragement; and (2) to compare strategic leadership of school administrators under Chanthaburi Provincial Office of Learning Encouragement, according to teacher's evaluation, classified by age, education level and teaching experience.

This research was survey research. The population was 109 teachers in Chanthaburi Provincial Learning Center under Chanthaburi Provincial Office of Learning Encouragement. The sample was 86 teachers, obtained by stratified random sampling method. There were four steps of the research procedure: (1) review of related literature; (2) constructing research instrument; (3) collecting the data; and (4) analyzing the data. The instrument used for collecting data was a 5-point rating scale questionnaire. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, Standard Deviation and t-test.

The results were found that: (1) strategic leadership of school administrators under Chanthaburi Provincial Office of Learning Encouragement, overall and aspect were at high level; and (2) comparison strategic leadership of school administrators under Chanthaburi Provincial Office of Learning Encouragement, according to teacher's evaluation, classified by age, educational level and teaching experience were not different.

Keywords: Strategic Leadership, School Administrators, Chanthaburi Provincial Office of Learning Encouragement

บทนำ

การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเป็นการจัดการศึกษาเพื่อปวงชนที่ไม่มีโอกาสเข้ารับการศึกษาในระบบ ซึ่งระวี จุฑศฤงศ์(2566) กล่าวถึงการศึกษาตามอัธยาศัยว่า การศึกษานอกระบบโรงเรียน คือ กิจกรรมการศึกษาที่มีกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการ และวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ที่ชัดเจน มีรูปแบบหลักสูตรวิธีการจัด และระยะเวลาเรียน หรือฝึกอบรมที่ยืดหยุ่น และหลากหลายตามสภาพความต้องการ และศักยภาพในการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมายนั้น และมีวิธีการวัดผล และประเมินผลการเรียนรู้ที่มีมาตรฐานเพื่อรับคุณวุฒิทางการศึกษา หรือเพื่อจัดระดับผลการเรียนรู้ ลักษณะสำคัญของการศึกษานอกระบบ คือ มีการจัดที่ยืดหยุ่นในทุกขั้นตอน ทั้งการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัด และประเมินผล เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาและความต้องการของแต่ละบุคคล

การดำเนินการของสถานศึกษาทุกระดับและทุกประเภท จะดำเนินไปอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพมากเพียงใดนั้น บุคคลสำคัญที่ต้องมีหน้าที่ในการนำพาสถานศึกษาให้สามารถจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนซึ่งเป็นทรัพยากรสำคัญของชาติให้มีศักยภาพเพียงพอที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องไม่หยุดนิ่ง คือ ผู้บริหาร เนื่องจากผู้บริหารจะต้องมีแนวคิดที่ถูกต้องและมีภาวะผู้นำที่เหมาะสมสามารถนำพาองค์กรให้มีความเจริญก้าวหน้า และมีศักยภาพสูงสุดในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล มีความสามารถในการเข้าใจความต้องการจำเป็นของชุมชนในเขตบริการ และแนวทางการบริหารของหน่วยงานต้นสังกัด สิ่งทีผู้บริหารสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจะต้องตระหนัก และปฏิบัติภาระหน้าที่ของตนให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพมีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดกับผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่รับบริการ และมีส่วนได้ส่วนเสียต่อสถานศึกษาอย่างจริงจัง ดังนั้นสิ่งสำคัญที่สุดที่ควรมีในตัวของผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนคือความมีภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาทั้งนี้เพราะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา คือพลังสำคัญในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง (ชูศักดิ์ เอกเพชร, 2566) ภาวะผู้นำคือพฤติกรรมของผู้ที่มีความรู้ความสามารถของบุคคล สติปัญญา ความดีงาม ที่สามารถนำให้คนทั้งหลายมาประสานกัน และพากันไปสู่จุดมุ่งหมายที่วางไว้ ประกอบด้วยไปด้วยการสร้าง และการพัฒนาให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

ผู้นำเชิงกลยุทธ์ (Strategy Leadership) เป็นการใช้กระบวนการในการกำหนดทิศทางกระตุ่น และสร้างแรงบันดาลใจให้แก่องค์กรในการริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ ให้องค์กรอยู่รอดต่อไปได้การเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์ยังเป็นอีกหนึ่งในประเภทของภาวะผู้นำที่จะเป็นตัวผลักดันให้การบริหารเชิงกลยุทธ์ประสบความสำเร็จจุล่งด้วยดี ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นพฤติกรรมของผู้นำที่มีความสามารถในการมองอนาคต รักษาความยืดหยุ่น มีความคิดเชิงกลยุทธ์ และกระตุ่นริเริ่มให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อเกิดความได้เปรียบทางการแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ชนันฐ พรหมศรี, 2560: 24) ภาวะผู้นำกลยุทธ์เป็นรูปแบบของผู้นำยุคใหม่ที่สอดคล้องกับการจัดการการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในยุคโลกาภิวัตน์ เป็นพฤติกรรมของบุคคลที่มีมุมมองระยะยาว และสร้างความยืดหยุ่นให้องค์การบรรลุเป้าหมาย ใช้ความคิดเชิงกลยุทธ์ใน

การวางแผนกลยุทธ์เพื่อไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทางที่ตั้งใจไว้ ผู้บริหารองค์การที่มีภาวะผู้นำกลยุทธ์มีคุณลักษณะสำคัญ ได้แก่ การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ สามารถใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนในการสื่อสารได้เป็นอย่างดี รวมทั้งมีการเจรจาต่อรองให้ประสบผลสำเร็จที่สำคัญมีการแก้ปัญหา และตัดสินใจอย่างชาญฉลาด (กัญท์กณัฐ สุวรรณรัชภูมิ, 2558: 13)

การศึกษาค้นคว้าวิจัยได้มุ่งศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดจันทบุรี ซึ่งมีหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนที่ไม่มีโอกาสเข้ารับการศึกษาในระบบซึ่งมี ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอ จำนวน 10 ศูนย์ และศูนย์การเรียนรู้ตำบล จำนวน 76 แห่ง ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดจันทบุรี โดยที่ผลการวิจัยครั้งนี้จะนำไปประกอบการวางแผนส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำเพื่อให้ผู้เรียนมีศักยภาพในการบริหารจัดการในสถานศึกษาของตน โดยใช้กลยุทธ์เป็นเครื่องมือสำคัญในการดำเนินงานทางการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงและบริบทโดยทั่วไปของการจัดการศึกษาของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ในแต่ละอำเภอในสังกัด สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดจันทบุรี ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อผู้เรียน และผู้รับบริการต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

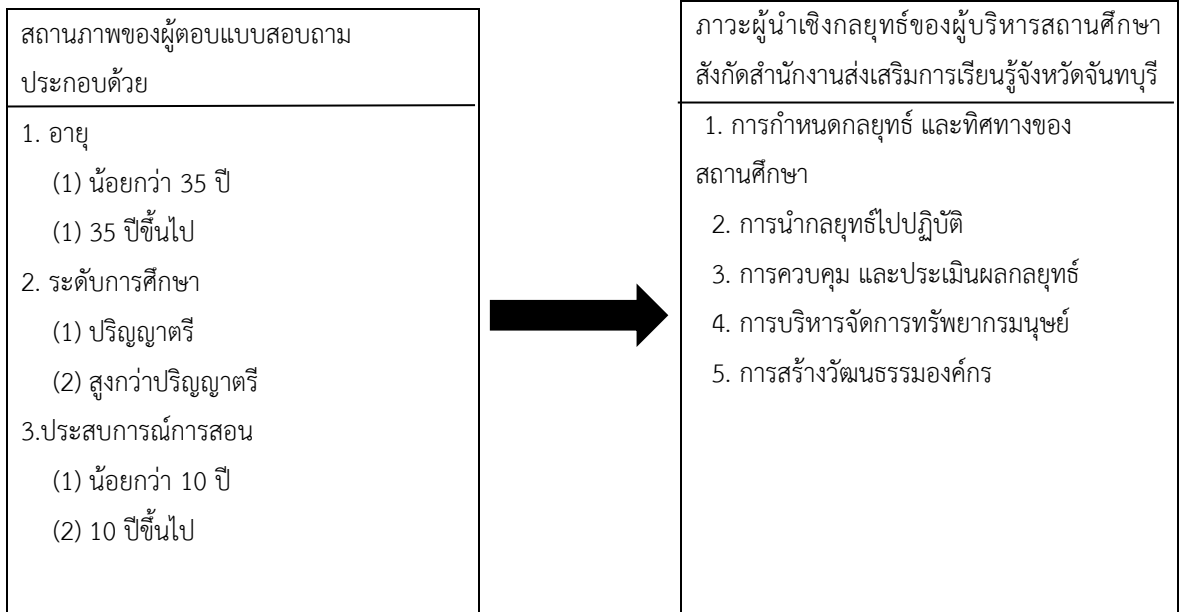
1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดจันทบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดจันทบุรี ตามการประเมินของครูจำแนกตามกลุ่มอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การสอน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดจันทบุรี ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของฮิทท์, ไอร์แลนด์ และฮอสกิสเซียน (Hitt, Ireland, and Hoskission, 2007: 237-238) มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 1.1

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1. กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดจันทบุรี เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดจันทบุรี จำนวน 10 ศูนย์ รวมทั้งหมดจำนวน 109 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดจันทบุรี จำนวน 10 ศูนย์ จำนวน 86 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างได้มาโดยกำหนดจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, อ้างถึงใน เซาร์อินโย, 2558: 133) แล้วทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ดังตารางที่ 3.1 ดังนี้

ตารางที่ 1. แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ที่	อำเภอ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	อำเภอเมืองจันทบุรี	17	13
2	อำเภอขลุง	16	13
3	อำเภอท่าใหม่	18	15
4	อำเภอแก่งหางแมว	9	7
5	อำเภอมะขาม	7	6
6	อำเภอนายายอาม	9	7
7	อำเภอศิชฌกูฏ	8	6
8	อำเภอแหลมสิงห์	9	7
9	อำเภอโป่งน้ำร้อน	8	6
10	อำเภอสอยดาว	8	6
รวม		109	86

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดจันทบุรี ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองโดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) มุ่งสำรวจข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การสอน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดจันทบุรี มี 5 ด้าน คือ ด้านการกำหนดกลยุทธ์และทิศทางของสถานศึกษา ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ด้านการ

ควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์ ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ และ ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กร โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามมาตรวัดของลิเคอร์ท (Likert) โดยกำหนดน้ำหนักคะแนน 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

3.1 ศึกษา ค้นคว้า ทฤษฎี หลักการ แนวคิดจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.2 ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

3.3 สร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัยจังหวัดจันทบุรี แล้วนำเครื่องมือเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบเนื้อหา ภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไข เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Validity) โดยการพิจารณาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะของแบบสอบถาม (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ผ่องศรี วาณิชย์ศุภวงศ์ (2556: 139-141) โดยค่าความสอดคล้องมีเกณฑ์ ดังนี้

+1	หมายถึง	มีความสอดคล้อง
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้อง
-1	หมายถึง	แน่ใจว่าไม่มีความสอดคล้อง

เลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .50 ขึ้นไป โดยแบบสอบถามงานวิจัยฉบับนี้ได้ค่าความเที่ยงเชิงเนื้อหา มีค่าระหว่าง 0.67 – 1.00

3.5 ปรับปรุง แก้ไขแบบสอบถามตามที่คุณเชี่ยวชาญเสนอแนะ นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อปรับปรุงแก้ไข

3.6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มเป้าหมายที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยซึ่งเป็นครูผู้สอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัยจังหวัดจันทบุรี จำนวน 20 คน แล้วนำมาหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ทั้งฉบับและรายด้าน โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990: 204; อ้างถึงใน ผ่องศรี วาณิชย์ศุภวงศ์, 2556: 147) และแบบสอบถามในงานวิจัยฉบับนี้ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมีค่า 0.92

3.7 นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้วปรับปรุงและตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อให้ได้เครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูของศูนย์การเรียนรู้อำเภอ ใน 10 ศูนย์ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดจันทบุรี ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ถึงผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดจันทบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

4.2 ผู้วิจัยนำหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี เสนอต่อถึงผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดจันทบุรี เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูล โดยส่งเครื่องมือรวบรวมข้อมูลไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง พร้อมทั้งขอความอนุเคราะห์ให้สถานศึกษาส่งเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลให้กับครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบและรวบรวมไว้ โดยผู้วิจัยกำหนดวันในการรับเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลและดำเนินการเก็บเครื่องมือรวบรวมข้อมูลกลับคืนด้วยตนเอง

4.3 ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืน 86 ฉบับ ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และนำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ นำมาจัดเรียงลำดับแบบสอบถามและลงรหัส แล้วประมวลผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยดำเนินการดังนี้

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลในแบบสอบถาม ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

5.2 วิเคราะห์ข้อมูลในแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ซึ่งเป็นการสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดจันทบุรี ที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้ บุญชม ศรีสะอาด (2560: 121)

4.51 – 5.00	หมายถึง	มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์อยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง	มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์อยู่ในระดับมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์อยู่ในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์อยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามปัจจัยของครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การสอน ประเภทละ 2 กลุ่มโดยการวิเคราะห์ค่าที่แบบอิสระต่อกัน (Independent t-test)

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

6.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

6.1.1 ค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ด้วยดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC)

6.1.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

6.2 ค่าสถิติขั้นพื้นฐาน

6.2.1 ความถี่ (Frequency)

6.2.2 ร้อยละ (Percentage)

6.2.3 ค่าเฉลี่ย (Mean: \bar{X})

6.2.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

6.3 สถิติที่ใช้ตรวจสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดจันทบุรี ตามการประเมินของครู จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การสอน โดยการหาค่าที (Independent t-test)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การสอน ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 2 จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลพื้นฐาน

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1. อายุ		
น้อยกว่า 35 ปี	37	43.02
35 ปีขึ้นไป	49	56.98
รวม	86	100.00
2. ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	60	69.77
สูงกว่าปริญญาตรี	26	30.23
รวม	86	100.00
3. ประสบการณ์การสอน		
น้อยกว่า 10 ปี	38	44.19
10 ปีขึ้นไป	48	55.81
รวม	86	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่ากลุ่มตัวอย่างจำนวน 86 คน จำแนกตามกลุ่มอายุ จำนวน 2 กลุ่ม คือ อายุต่ำกว่า 35 ปี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 43.02 อายุ 35 ปีขึ้นไป จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 56.98 จำแนกตามระดับการศึกษา จำนวน 2 กลุ่ม คือ ระดับปริญญาตรี จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 69.77 และระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 30.23 และจำแนกตามประสบการณ์การสอน จำนวน 2 กลุ่ม คือ ประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 44.19 และประสบการณ์ 10 ปีขึ้นไป จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 55.81

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดจันทบุรี เป็นรายด้าน และรายชื่อ ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) ระดับ และอันดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดจันทบุรี โดยรวม และรายด้าน

(n=86)

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการกำหนดกลยุทธ์และทิศทางของสถานศึกษา	3.90	0.52	มาก	1
2. ด้านการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ	3.90	0.61	มาก	2
3. ด้านการควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์	3.79	0.70	มาก	3
4. ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์	3.72	0.59	มาก	4
5. ด้านการสร้างนวัตกรรมองค์กร	3.58	0.68	มาก	5
รวม	3.78	0.46	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดจันทบุรีด้านภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X}) = 3.78; S.D.= 0.46) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการกำหนดกลยุทธ์และทิศทางของสถานศึกษา (\bar{X})= 4.08; S.D.= 0.42), ด้านการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ (\bar{X}) = 4.08; S.D.= 0.48); ด้านการควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์ (\bar{X}) = 3.98; S.D.= 0.54); ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ (\bar{X}) = 3.64; S.D.= 0.61) และด้านการสร้างนวัตกรรมองค์กร (\bar{X}) = 3.64; S.D.= 0.61) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดจันทบุรี ตามการประเมินของครูโดยจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการสอน ตามตารางที่ 4.8 - 4.10

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดจันทบุรี ตามการประเมินของครู โดยจำแนกตามอายุ (n=86)

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ของผู้บริหารสถานศึกษา	น้อยกว่า 35 ปี		35 ปีขึ้นไป		t	Sig
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านการกำหนดกลยุทธ์และทิศทางของ สถานศึกษา	3.92	.788	3.90	.615	3.198*	0.002
2. ด้านการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ	4.01	.737	3.90	.539	1.520	0.132
3. ด้านการควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์	3.79	.746	3.79	.626	0.037	0.972
4. ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์	3.77	.721	3.72	.475	0.711	0.479
5. ด้านการสร้างนวัตกรรมองค์กร	3.56	.738	3.58	.652	2.186*	0.032
รวม	3.60	.689	3.78	.558	0.805	0.423

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดจันทบุรี ตามการประเมินของครูจำแนกตามกลุ่มอายุโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการกำหนดกลยุทธ์ และทิศทางของสถานศึกษา และ ด้านการสร้างนวัตกรรมองค์กร แตกต่างกันอย่าง

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ส่วนด้านการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ ด้านการควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์ และด้านการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดจันทบุรี ตามการประเมินของครู โดยจำแนกตามระดับการศึกษา (n=86)

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ของผู้บริหารสถานศึกษา	ปริญญาตรี		สูงกว่า ปริญญาตรี		t	Sig
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านการกำหนดกลยุทธ์และทิศทางของ สถานศึกษา	3.99	.788	3.68	.653	2.194*	0.035
2. ด้านการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ	3.94	.746	3.81	.540	0.936	0.352
3. ด้านการควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์	3.85	.753	3.67	.637	1.059	0.253
4. ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์	3.79	.712	3.57	.574	1.620	0.109
5. ด้านการสร้างนวัตกรรมองค์กร	3.46	.758	3.86	.589	2.579*	0.012
รวม	3.81	.704	3.72	.556	0.805	0.423

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 พบว่า ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการกำหนดกลยุทธ์ และทิศทางของสถานศึกษา และด้านการสร้างนวัตกรรมองค์กรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ ด้านการควบคุม และประเมินผลกลยุทธ์ และด้านการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดจันทบุรี ตามการประเมินของครู โดยจำแนกตามประสบการณ์การสอน (n=86)

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ของผู้บริหารสถานศึกษา	น้อยกว่า 10 ปี		10 ปีขึ้นไป		t	Sig
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านการกำหนดกลยุทธ์และทิศทางของ สถานศึกษา	3.90	.346	3.89	.425	0.019	0.985
2. ด้านการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ	3.80	.410	3.98	.444	1.433	0.156
3. ด้านการควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์	3.74	.433	3.83	.398	0.593	0.555
4. ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์	3.62	.447	3.80	.430	1.429	0.157
5. ด้านการสร้างนวัตกรรมองค์กร	3.69	.423	3.50	.460	1.337	0.185
รวม	3.75	.180	3.80	.247	0.539	0.591

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 6 พบว่า ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดจันทบุรี ตามการประเมินของครูจำแนกตามประสบการณ์การสอนโดยรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษารัฐจังหวัดจันทบุรี ดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

2.1 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษารัฐจังหวัดจันทบุรี

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษารัฐจังหวัดจันทบุรีด้านภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการกำหนดกลยุทธ์และทิศทางของสถานศึกษา ด้านการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ ด้านการควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์ ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ และ ด้านการสร้างนวัตกรรมองค์กร ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับ เซงเก (Senge,1990)ได้กล่าวถึง ภาวะผู้นำแบบใหม่ในฐานะผู้สร้างวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ว่าคน ที่จะก้าวไปสู่ความเป็นเลิศได้นั้นจะต้องมีคุณลักษณะ สำคัญ ได้แก่ มีวิสัยทัศน์ส่วนตัวตน คือ มีจุดมุ่งหมาย มีความคาดหวังที่จะ เป็นไปอย่างใดอย่างหนึ่งในอนาคต มีแรงมุ่งมั่นใฝ่ดี คือ เมื่อมีวิสัยทัศน์แล้วก็ต้องมีแรงมุ่งมั่นที่จะลงมือทำกิจทั้งปวงให้บรรลุต่อผลสำเร็จ และมีความมุ่งมั่นหมั่นฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ และ 4) ความคิดวิเคราะห์สิ่งใด ๆ ด้วยเหตุด้วยผล และสอดคล้องกับแนวคิดของ เดสส์ และ มิลเลอร์ (Dess and Miller, 1993) ได้ศึกษาพบว่ากิจกรรมสำหรับความเป็นผู้นำเชิง กลยุทธ์มี 3 ประเภท ได้แก่ 1) การกำหนดทิศทางขององค์การ (setting a direction) เพื่อสร้างวิสัยทัศน์ที่ง่ายแก่การเข้าใจ และกลยุทธ์ต่างๆที่มีความหมายต่อธุรกิจ เทคโนโลยีหรือวัฒนธรรมองค์กรในแง่ที่ว่าสิ่งที่ กล่าวมานี้จะมีรูปแบบอย่างไรต่อไป ในอนาคตเป็นการมีวิสัยทัศน์ทางกลยุทธ์นั่นเอง 2) การออกแบบองค์การ (designing the organization) เป็นกิจกรรมที่เน้นการประเมินองค์การที่จำเป็นต่อการก่อให้เกิดผลลัพธ์ และสามารถนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติได้อย่างประสบความสำเร็จ และ 3) การปลูกฝังวัฒนธรรมองค์กร (instilling a culture) ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับความเป็นเลิศและคุณธรรมขององค์การ บุคลากรทั่วทั้งองค์การต้องได้รับการสนับสนุนให้มีส่วนร่วมกัน รวมทั้งเข้าใจถึงกลยุทธ์ต่างๆ เพื่อที่จะสามารถทำงานร่วมกันได้ด้วยความสามารถสูงสุดและพฤติกรรม ที่มีคุณธรรมอย่างเต็มที่ ซึ่งสำนักงานส่งเสริมการศึกษารัฐจังหวัดจันทบุรี ได้มีการพัฒนาความเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์ให้กับผู้บริหารสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นจึงทำให้ครูผู้สอนประเมินว่า ผู้บริหารมีภาวะผู้นำในระดับมากดังกล่าว ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิกันธ์ บริเอก(2564) ที่ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ญญัฐ แสงนุสิทธิ์ (2565) ที่ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ทั้งในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก 2.2 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษารัฐจังหวัดจันทบุรี ตามการประเมินของครูโดยจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ การสอน

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษารัฐจังหวัดจันทบุรี ตามการประเมินของครูโดยจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การสอน โดยภาพรวม พบว่า ผลการประเมินทั้งกลุ่มอายุ กลุ่มระดับการศึกษา และกลุ่มประสบการณ์การสอนที่ต่างกันไม่มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าปัจจุบันนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษารัฐจังหวัดจันทบุรีได้มีการบริหารงานตามหลักการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล โดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน (School base management) ตามนโยบายของกรมส่งเสริมการศึกษารัฐกระทรวงศึกษาธิการ โดยเน้นการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายโดยได้ปฏิบัติตามบทบาทสำคัญที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง คือ ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษานอกระบบ

และการศึกษาตามอัธยาศัยของสถานศึกษาและภาคีเครือข่าย ระดมทรัพยากรด้านต่างๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อการมีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุนการจัด และพัฒนาการเรียนการสอนและการศึกษาตามอัธยาศัย พัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยและภาคีเครือข่าย และกำกับ ดูแล นิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยของสถานศึกษาและภาคีเครือข่าย สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดจันทบุรี(2566) จะเห็นได้ว่า การบริหารจัดการของสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดจันทบุรีได้ยึดแนวทางดังกล่าวนี้มาใช้ในการบริหารจัดการอย่างทั่วถึงนอกจากนี้สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดจันทบุรี ได้เน้นการบริหารจัดการตามนโยบายการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลที่มุ่งเน้นให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทั้งผู้มีส่วนร่วมกับในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา มุ่งเน้นให้ครูผู้สอน และบุคลากรอื่นๆ ได้มีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ การบริหารจัดการที่เน้นการมีส่วนร่วมดังกล่าวทำให้เกิดความเป็นกัลยาณมิตรต่อกันและเกิดความรู้สึกผูกพันต่อองค์กรร่วมกันตามมา ดังนั้นเมื่อเกิดความร่วมมือในการบริหารจัดการร่วมกัน ก็ย่อมทำให้ครูผู้สอนทุกกลุ่มอายุ ทุกระดับการศึกษาและทุกระดับประสบการณ์การสอนมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดจันทบุรีไปในแนวทางเดียวกัน ซึ่งหมายถึงไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติดังกล่าว สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรารักษ์ หนึ่งโชคชัย (2557) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี โดยรวมทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติมี ค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการกำหนดทิศทางขององค์กร และด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูในสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี จำแนกตามประสบการณ์การสอน โดยภาพรวมรายด้านพบว่าไม่แตกต่างกัน และจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้าน พบว่าครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีการรับรู้ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของ ผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับณัฐ์ แสงนุสิทธิ์ (2565) ที่ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ซึ่งพบว่าครูที่มีอายุและประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยผู้วิจัยขอเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และการทำวิจัยต่อไป ดังนี้

1) ด้านการกำหนดกลยุทธ์และทิศทางของสถานศึกษาผู้บริหารมีการในประเด็นการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาสและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาสและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มากขึ้น

2) ด้านการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ ประเด็นผู้บริหารมีการประชุมผู้ที่มีความเกี่ยวข้องต่อการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติเพื่อสร้างความเข้าใจที่ชัดเจนก่อนการปฏิบัติตามกลยุทธ์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นหน่วยงานบังคับบัญชาควรมีการกำกับติดตามให้ผู้บริหารมีการประชุมทำความเข้าใจกับผู้ปฏิบัติและผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียก่อนการนำแผนไปสู่การปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ

3) ด้านการควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์ ประเด็นผู้บริหารเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายแสดงความคิดเห็นและวิพากษ์การกำกับติดตาม ควบคุมและประเมินผลของฝ่ายบริหารสถานศึกษาอย่างมีอิสระมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารไม่

ค่อยมีการจัดให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ทำการวิพากษ์แผนกลยุทธ์ที่กำหนดขึ้นเท่าที่ควร หน่วยงานบังคับบัญชาจึงต้องกระตุ้นเตือนให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการจัดการวิพากษ์แผนกลยุทธ์ก่อนนำไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การอยู่เสมอ

4) ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ ประเด็นผู้บริหารมีการกำหนดตัวบุคลากรที่เหมาะสมกับภาระงานในการปฏิบัติงานในสถานศึกษาอย่างแท้จริงมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด แสดงว่าผู้บริหารส่วนใหญ่ยังไม่สามารถกำหนดตัวบุคคลที่เหมาะสมกับภารกิจของสถานศึกษาได้อย่างแท้จริง หน่วยงานบังคับบัญชาควรมีการศึกษาสาเหตุที่ทำให้สถานศึกษาไม่สามารถกำหนดตัวผู้ปฏิบัติภารกิจให้กับสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม แล้วหาทางแก้ไขอย่างเร่งด่วน

5) ด้านการสร้างนวัตกรรมองค์กร ประเด็นผู้บริหารให้ความเสมอภาคแก่บุคลากรในการใช้ชีวิตในสถานศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดแสดงให้เห็นว่าการบริหารจัดการในองค์การในด้านความเสมอภาคยังไม่เป็นไปตามหลักการบริหารจัดการที่เน้นหลักธรรมาภิบาลอย่างแท้จริง ดังนั้นหน่วยงานบังคับบัญชาจึงต้องหาแนวทางแก้ไขอย่างเร่งด่วน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

- 1) ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของผู้บริหารสถานศึกษา
- 2) ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับประสิทธิผลของการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดจันทบุรี

เอกสารอ้างอิง

- กัญท์กณัฐ สุวรรณรัชภูมิ. (2558). ภาวะผู้นำกลยุทธ์: รูปแบบของผู้นำยุคใหม่. **วารสารบริหารการศึกษา มศว. ปีที่ 18 ฉบับที่ 10 (ตุลาคม 2558).**
- ชนัญฐ พรหมศรี. (2560). การพัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาใน **สามจังหวัดชายแดนภาคใต้. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิต** สาขาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ชูศักดิ์ เอกเพชร. (2566, ออนไลน์). **แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับผู้นำและภาวะผู้นำ.** จาก Chrome extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://graduate.sru.ac.th/wp-content/uploads/2018/06/แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับผู้นำและภาวะผู้นำ.
- เชาว์ อินใย. (2558). **การประเมินโครงการ Program Evaluation.ครั้งที่ 1.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์. แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐฐ์ แสงนุสิทธิ์. (2565). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร. **วารสารวิชาการสถาบันพัฒนาพระวิทยากร. ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 (เมษายน-มิถุนายน 2565).**
- วรารักษ์ หนึ่งโชคชัย. (2557). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูในสถานศึกษาสังกัด **องค์การ บริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.**
- สุทธิกานต์ บริเอก.(2564). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูผู้สอน ในโรงเรียน สังกัด **สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.**
- Dess, G.G.,& Miller, A. (1993). **Strategic management.** Singapore : McGraw-Hill.
- Hitt, Michael A., Ireland, Duane R. and Hoskisson, Robert E. (2007). **Management of Strategy: Concepts and Cases.** China : Thomson South-Western.